

Lectoraatsaanvraag

“OPLEIDEN IN DE SCHOOL”

Fontys Pabo Limburg
i.s.m. Hogeschool Zuyd

Sittard, Heerlen en Maastricht
Augustus 2009

A Samenvatting

Deze aanvraag betreft een lectoraat “Opleiden in de School”. Het betreft een lectoraat dat wordt gesitueerd in een samenwerkingsverband van lerarenopleidingen basisonderwijs in de Provincie Limburg, nu gevestigd in Heerlen en Maastricht (onder bestuur van de Hogeschool Zuyd) en Sittard (onder bestuur van de Fontys Hogescholen). Beide hogescholen en de samenwerkende regionale schoolbesturen hebben het besluit genomen om in 2010 te starten met een nieuwe topopleiding voor leraren basisonderwijs in Sittard. In deze topopleiding wordt het lectoraat ondergebracht.

Het lectoraat is gericht op “de innovatie van de opleiding voor leraren basisonderwijs in het bijzonder wat betreft het werkplekleren.”

Het lectoraat zal werkzaam zijn op een zestal domeinen die van betekenis zijn in de vormgeving en inrichting van het opleiden in de school. Een domein kan worden omschreven als een centraal aandachtsgebied binnen de opdracht van het lectoraat. Het betreft het wetenschappelijke domein (in het bijzonder de wetenschappelijke studie naar het opleiden in de school, context, interventies en effecten), het inhoudelijke domein (in het bijzonder de opzet en verantwoording van het opleidingscurriculum), het opleidingsdidactische domein (in het bijzonder het leren op de werkplek), het professionele domein (in het bijzonder de professionele kenmerken van de lerarenopleiders), het institutionele domein (in het bijzonder de verantwoordelijkheidsverhoudingen en samenwerkingskenmerken tussen scholen en lerarenopleidingen) en het maatschappelijke domein (inbedding in een bredere ambitie van de kwaliteitsverhoging van het onderwijs).

De werkzaamheden van het lectoraat zijn wat betreft het institutionele en het maatschappelijke domein vooral adviserend en ondersteunend van aard. Op deze domeinen zijn meerdere partijen binnen de hogescholen actief, waaronder docenten, managers en bestuurders. Bij de andere vier domeinen staat het onderzoek, de kennisproductie en –verspreiding van en door het lectoraat centraal.

Deze zes domeinen worden in deze aanvraag nader gepreciseerd naar de taken van het lectoraat en de verschillende projecten die in dat verband zullen worden ondernomen. Ten aanzien van deze zes domeinen wordt een viertal typen projecten onderscheiden, te weten verkenningsprojecten, ontwikkelprojecten, onderzoeksprojecten en valorisatieprojecten.

In het werkplan wordt ten aanzien van de zes domeinen en vier projecttypen aangegeven welke projecten in de eerstkomende periode van het lectoraat ter hand worden genomen en welke opbrengsten en effecten hiermee worden nagestreefd.

In paragraaf 6 wordt het competentieprofiel van de lector beschreven. Voor deze aanvraag zijn, naast de algemene competenties van een lector, twee competenties in het bijzonder van belang:

- aantoonbare wetenschappelijke en praktische kennis van en ervaring met het opleiden van leraren, bij voorkeur specifiek op het terrein van werkplekleren;
- aantoonbare wetenschappelijke en praktische kennis van en ervaring met opleidingsprogrammering, opleidingsdidactiek en toepassing van onderwijstechnologie.

Het lectoraat bestaat uit een lector met een aanstellingsomvang van 0,5 FTE en een kenniskring met een omvang van circa 4 FTE.

Het lectoraat wordt bekostigd uit de extra middelen die door OCW in het kader van de Kwaliteitsagenda Krachtig Meesterschap ter beschikking worden gesteld voor extra lectoraten in het HBO.

B Specifieke aspecten

1. Het kennis- en beroepsdomein waarop de lector werkzaam is

In de afgelopen jaren is er door de overheid in nauwe samenwerking met de scholen en de lerarenopleidingen gekozen voor een strategische innovatie rondom de opleiding en verdere scholing van de leraar. Hierbij is het concept van het “Opleiden in de School” (OiS) richtinggevend. Door middel van een groot aantal experimenten is de afgelopen jaren gewerkt aan een verdere inhoudelijke verdieping van dit innovatieconcept. Hierbij staat in het bijzonder de vraag centraal op welke wijze in de beroepspraktijk de vereiste beroepsbekwaamheden van aankomende leraren basisonderwijs kunnen worden verworven.

Het lectoraat is gericht op “de innovatie, van de opleiding voor leraren basisonderwijs in het bijzonder wat betreft het werkplekleren.” Hierbij zijn in het bijzonder de volgende deeldomeinen van betekenis

Het kennis- en beroepsdomein is vanuit een 6-tal deeldomeinen concreet te definiëren

- *het wetenschappelijke domein:* Op welke wijze kan de innovatie worden gevoed en onderbouwd met de beschikbare kennis (evidence based) en op welke wijze kan worden vastgesteld dat met deze innovatie het leervermogen van scholen en lerarenopleidingen toeneemt, de kwaliteit van beide instellingen aanwijsbaar wordt bevorderd en de leeropbrengst van de opgeleiden (aanstaande en zittende leraren en opleiders) en de leerlingen voor wie zij onderwijs verzorgen bewijsbaar tot een hogere opbrengst leidt.

- *het inhoudelijke domein:* welke leerervaringen kunnen studenten het beste direct in de beroepspraktijk opdoen en welke leerervaringen lenen zich het beste voor programmering door de instellingen van de lerarenopleidingen, met referentie aan de formele wettelijke bekwaamheidseisen zoals die in de BIO-wet zijn vastgelegd.

- *het (opleidings)didactische domein:* hier gaat het vooral om de vraag aan welke didactische eisen de leeromgeving (het werkplekleren) moet voldoen om te waarborgen dat de aankomende leraar daadwerkelijk de competenties tot ontwikkeling brengt zoals die in de eindtermen van de geaccrediteerde opleiding zijn vastgelegd.

- *het professionele domein:* hier gaat het om de vraag hoe de professionele werkverhoudingen tussen de opleiders, zijnde de mentoren en coaches in de scholen en de begeleiders van de lerarenopleiding onderling en in relatie tot de leraar in opleiding kunnen worden gekarakteriseerd, wat de competentieprofielen van de verschillende actoren zijn, en hoe deze bereikt kunnen worden.

- *het institutionele domein:* hier is de vraag aan de orde op welke wijze tot een duurzame samenwerking tussen scholen en lerarenopleidingen kan worden gekomen die een

aantoonbare kwaliteitsverbetering oplevert voor de school en de lerarenopleiding en binnen deze duurzame samenwerking tevens de professionele ontwikkeling bevordert van docenten die werkzaam zijn in de functie van leraar en lerarenopleider (levenlang leren van docenten).

- *het maatschappelijke domein*: de school en de lerarenopleiding functioneren in een maatschappelijke en economische omgeving waarin het van groot belang is dat beschikbaar talent optimaal tot ontwikkeling komt en beschikbare kennisbronnen optimaal toegankelijk worden gemaakt. Gestreefd wordt naar een samenwerkingsorganisatie waarin scholen en lerarenopleidingen de voortrekkers zijn, maar waarbij nadrukkelijk wordt gestreefd naar duurzame samenwerkingsrelaties met andere kennisinstellingen in de regio, landelijk en internationaal.

Het lectoraat zal met name op de eerste vier domeinen van het OiS actief zijn. Zoals uit het werkplan in paragraaf 9 naar voren komt zal het lectoraat binnen deze vier domeinen keuzes maken. Ten aanzien van het institutionele en maatschappelijke domein is een meer adviserende en ondersteunende rol voorzien. Er wordt een meerjarig werkprogramma ontwikkeld in samenwerking met alle betrokken partijen, waarin ook de beoogde opbrengsten nadrukkelijk worden geoperationaliseerd. De hoofdlijnen van dit werkprogramma worden toegelicht in paragraaf 9.

Het lectoraat wordt gevestigd in een regio waarin een tweetal hogescholen, te weten de Fontys Hogescholen en de Hogeschool Zuyd hebben besloten tot een duurzame samenwerking in de komende jaren, waarbij de vestiging van de pabo in Sittard (Fontys Hogescholen) en de vestigingen van de pabo's in Heerlen en Maastricht (Hogeschool Zuyd) uit innovatieve overwegingen tot een nieuw instituut worden samengevoegd. Hiermee komt een sterk innovatief instituut voor onderwijsberoepen voor de Provincie Limburg tot ontwikkeling, met in de eerste fase (vanaf 2010) een toonaangevende kwaliteitsopleiding voor leraren basisonderwijs, die wordt gekenmerkt door een sterk accent op het opleiden in de school in zeer nauwe inhoudelijke, professionele en bestuurlijke samenwerking met de schoolbesturen in de regio. Met de ambitie ten aanzien van opleiden in de school willen de samenwerkende hogescholen en schoolbesturen een krachtige impuls geven aan de kwaliteit van het onderwijs op de Limburgse basisscholen en tevens voorzien in een aankomend en zittend lerarencorps dat voor deze ambitie optimaal is toegerust. Hiervoor zal in de komende jaren in Sittard een nieuw opleidingsinstituut worden gerealiseerd waarin met de meest geavanceerde technieken en kennisbronnen de professionaliteit van de Limburgse leraren zal worden vormgeven. De samenwerkende hogescholen streven naar een toonaangevend kennisinstituut voor leraren en andere onderwijsberoepen, waarbij op termijn nauwe samenwerking zal worden gerealiseerd met andere regionale kennisinstellingen, waaronder met name de Open Universiteit Nederland en de Universiteit Maastricht (m.n. ook het Topinstituut voor Evidence Based Educational Research (TIER) alsook met internationale kennisinstellingen. Een sterke samenwerking met de lokale en regionale schoolbesturen is hierbij van groot belang. Die zienswijze wordt ook door de schoolbesturen gedeeld.

2. De aanleiding, het doel en de taken van het lectoraat

De *aanleiding* voor het inrichten van het lectoraat OiS houdt nauw verband met de door de overheid, de lerarenopleidingen en de schoolbesturen gekozen innovatiestrategie. In deze strategie wordt getracht om ten behoeve van de kwaliteit van het leraarschap, de kwaliteit van de scholen en de kwaliteit van de lerarenopleidingen de handen ineen te slaan in de vorm van duurzame regionale samenwerkingsverbanden. In deze samenwerkingsverbanden staan de kennisproducerende en kennisgenererende functie tussen de verschillende samenwerkingspartners centraal.

Het *doel* van het lectoraat is het wetenschappelijk verantwoord onderbouwen van het leren op de werkplek, waarbij in het bijzonder de eerste vier genoemde domeinen centraal staan.

Met de ontwikkeling van nieuwe kennis en het gericht inzetten van bestaande kennis (de valorisatie) wordt gestreefd naar een verantwoorde competentieontwikkeling van aankomende leraren en een hoger niveau van functioneren van de professionals in de scholen en de lerarenopleidingen.

Deze innovatieagenda betekent in meerdere opzichten een trendbreuk met het verleden. De vaak verkokerde relatie tussen scholen en lerarenopleidingen (tussen praktijk en theorie) wordt opgeheven en het eenrichtingsverkeer in de nascholing van leraren maakt plaats voor professionele leergemeenschappen van docenten, opleiders en andere experts. Aan deze innovatie is een groot aantal vraagstukken verbonden die in de eerste paragraaf vanuit de diverse domein beknopt zijn aangeduid. Deze vraagstukken behoeven elk afzonderlijk en in onderlinge samenhang een verdere uitwerking, verkenning en verdieping teneinde op deze manier de kennis te verwerven om de ambitieuze innovatieagenda daadwerkelijk kans van slagen te geven. Het doel van het lectoraat is met name door middel van onderzoek een substantiële bijdrage te leveren aan deze innovatieagenda.

De samenwerkende hogescholen hebben de afgelopen jaren intensief werk gemaakt van een sterke inhoudelijke en bestuurlijk goed verankerde samenwerking met de schoolbesturen in de regio (zie bijlage 1a en 1b.). Het samenwerkingsverband van HSZuyd en de schoolbesturen heeft in mei 2009 een aanvraag ingediend in het kader van “Krachtig Meesterschap (bijlage 2). Daarnaast is het samenwerkingsverband voornemens om voor 15 september 2009 een aanvraag in te dienen voor keurmerk opleidingsschool. Fontys Pabo Limburg heeft samen met de schoolbesturen in juli 2009 een aanvraag ingediend voor het keurmerk opleidingsschool.(bijlage 3) In september 2009 wordt de samenwerkingsovereenkomst met de schoolbesturen getekend.(zie bijlage 1a)

Er wordt overleg gevoerd met de schoolbesturen om een aantal excellente leraren te laten participeren in de kenniskring van het lectoraat (zie paragraaf 10).

De *taken* van het lectoraat kunnen als volgt worden aangeduid (we volgen hier de onderscheiden domein uit paragraaf 1);

- vanuit *het wetenschappelijke domein* heeft het lectoraat te maken met complexe, traditiedoorberekende innovaties waarbij van alle betrokkenen een sterke gerichtheid op de mondiaal beschikbare en relevante wetenschappelijke (open resources) kennisbronnen wordt gevraagd. Het kunnen identificeren, ontsluiten en gebruiken van deze (digitale) kennisbronnen vraagt om hiervoor speciaal ontwikkelde competenties. Het mede op basis van deze kennisbronnen komen tot identificatie van nieuwe vraagstellingen, de formulering hiervan en het methodologisch verantwoord onderzoek ernaar, vraagt om een onderzoekende attitude en bekwaamheid. Een attitude en bekwaamheid die in het licht staat van de valorisatie, het toepassen van deze kennis en inzichten in de eigen beroepspraktijk. De lector zal met de kenniskring activiteiten op dit terrein ontplooiën.
- het bijdragen aan de wetenschappelijke onderbouwing van *de programmatische inrichting* van een duale lerarenopleiding waarbij de professionele socialisatie vanuit weloverwogen en theoretisch verantwoorde beslissingen wordt gerealiseerd in een levensechte werkomgeving (de opleidingschool) of in de context van het instituut van de lerarenopleiding . Het gaat hierbij met name om de vraag welke leeromgeving de beste garantie geeft op het verwerven van een beroepscompetentie zoals die van aankomende leraren wettelijk wordt vereist. Met de programmering van leeractiviteiten wordt een samenhangende leeromgeving gecreëerd. Door middel van onderzoek moet worden vastgesteld of de ontwikkelde programmering daadwerkelijk tegemoet komt aan de binnen de diverse leerdomeinen te verwerven competenties.
- het opleiden in de school vereist een nadere *opleidingsdidactische doordenking van het leren op de werkplek*. In deze didactische aanpak gaat het ondermeer om de vraag welke begeleidings- en coachingsrelaties voor de aankomende leraar het meest vruchtbaar zijn, welke instrumenten hiervoor ondersteunend kunnen zijn (peer-consulting, reflectiemeeting, videofeedback of –mobiele- audio-ondersteuning). Ook speelt in dit opleidingsdidactisch kader de vraag naar de formatieve en summatieve beoordelingsmomenten van het functioneren van de leraar in de diverse rollen van zijn toekomstige beroepsuitoefening. Het nagaan van de werking van portfolio's en assessment-aanpakken maakt nadrukkelijk deel uit van de opleidingsdidactiek van het leren op de werkplek. Het lectoraat is actief bij de ontwikkeling van de opleidingsdidactische instrumenten en- interventies en doet onderzoek naar de werking en effecten ervan.
- in het concept van het opleiden in de school ontwikkelen zich nieuwe samenwerkingsrelaties tussen de betrokkenen. De *professionele samenwerking tussen de opleiders in de school en de opleiders van de lerarenopleiding* neemt binnen het concept van het opleiden in de school andere vormen aan. Beide begeleiders werken samen vanuit een duidelijke visie op een optimale ondersteuning van de aankomende leraar en beschikken daartoe over de vereiste kennis en bekwaamheden om dat vanuit een geapprecieerde professionaliteit te doen. Opleiders in de school en opleiders van de lerarenopleiding ontwikkelen in samenwerking deze expertise en streven bijvoorbeeld door middel van externe erkenning ook naar de waardering hiervan (bijvoorbeeld door middel van registratie bij de beroepsvereniging van lerarenopleiders). De lector is actief in het

- mede ontwikkelen van beroepsprofielen en bekwaamheidseisen van opleiders en doet onderzoek naar het functioneren van de opleiders en hun invloed op het opleidingsproces van aankomende leraren.
- het opleiden in de school is niet uitsluitend bedoeld voor de aankomende leraren, maar heeft wel degelijk ook een belangrijke functie om op *het institutionele niveau tussen lerarenopleiding en scholen* de samenwerking in het voordeel van beide partijen, op een hoger plan te brengen. Concreet betekent dit dat deze samenwerking mede is gebaseerd op een bredere innovatieagenda van de school (en de lerarenopleiding) waar de samenwerking inhoudelijk op wordt gericht. Dit vanuit de verwachting dat niet alleen de innovatie vanuit een verantwoord kader wordt aangepakt, maar ook dat de samenwerkende partijen nadrukkelijk streven naar hogere leeropbrengsten voor de leerlingen (bij scholen) en de student-leraren (bij de lerarenopleidingen). Hiermee heeft de samenwerking een breder perspectief. De lector is op het institutionele niveau vooral adviserend aan management en bestuur van de instellingen. Bij verdere ontwikkeling van de institutionele samenwerking kunnen hieruit nadere onderzoeksvragen voortkomen.
 - door de toenemende institutionele verbinden tussen ‘traditionele’ scholen en andere kennisinstellingen (lerarenopleidingen, musea, bibliotheken, maatschappelijke organisaties en bedrijven) wordt *de school een partner in een regionale (en soms nationale en internationale) kennisinfrastructuur* waarin op maatschappelijk relevante onderwerpen naar nauwe samenwerkingsverbanden wordt gestreefd. De school maakt in toenemende mate deel uit van een maatschappelijke netwerkstructuur waarin in de vorm van duurzame partnerships aan de oplossing van urgente maatschappelijke vraagstukken wordt gewerkt, zoals het optimaliseren van talentpools in de regio, het oplossen van grote schooluitval, het terugbrengen van criminaliteit, het bevorderen van een gezonde leefstijl e.d.). Lerarenopleidingen kunnen hierbij een belangrijke ondersteunende rol spelen. Ook op dit terrein heeft de lector vooralsnog een adviserende rol aan management en bestuur van de instellingen.

Ten aanzien van de specifieke inhoudelijke invulling van de taken op de eerste vier domeinen waarop het lectoraat primair actief is, worden in paragraaf 9, de keuzes toegelicht. In deze paragraaf wordt tevens aangegeven welke adviserende en ondersteunende taken het lectoraat heeft op de overige twee domeinen.

In nauwe samenspraak met de samenwerkende regionale schoolbesturen en de leden van de kenniskring wordt een flexibel meerjarenprogramma ontwikkeld, waarin de meest nijpende kennisvragen worden geprioriteerd. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij het op innovatiegerichte onderzoeksprogramma van de ESOE (Eindhoven School of Education). In dat meerjarig programma worden verkenningsprojecten, ontwikkelprojecten, onderzoeksprojecten en valorisatieprojecten onderscheiden (zie paragraaf 9.)

3. De wijze waarop het lectoraat is ingebed in de onderwijsorganisatie of het kennismanagement van de hogeschool en in de regionale of (inter)nationale kennisinfrastructuur

Het lectoraat is ingebed in een samenwerkingsverband van de Fontys Hogescholen met de Hogeschool Zuyd en de regionale schoolbesturen. De lector wordt in eerste instantie aangesteld bij de Fonty Pabo Limburg . De lector zal na verloop van tijd bij het nieuwe samenwerkingsinstituut Fontys Pabo Limburg en Pabo HSZuyd worden aangesteld

De inbedding van het lectoraat zal plaatsvinden in vorm van participatie in het netwerk van lectores. Binnen Fontys Hogescholen gaat het om een netwerk van lectoren die zijn aangesteld bij de vier Fontys Pabo's en om de Eindhoven School of Education (ESoE). De ESoE is een paritair instituut van Fontys Hogescholen en de Technische Universiteit Eindhoven en functioneert binnen Fontys als onderzoeksschool voor alle lectoren, promovendi en overige onderwijsonderzoekers in het hele domein educatie. In de ESoE wordt ook samengewerkt met de lerarenopleiding en het onderwijsonderzoek van de TU Eindhoven. De werkzaamheden van de lector worden ingebed in deze organisatie.

Regionaal zal er naast de nauwe onderlinge samenwerking van de lerarenopleidingen en de inbedding van het lectoraat in het ambitieuze topinstituut voor onderwijsberoepen dat op termijn in Sittard zal worden gevestigd, verdere verdieping worden gegeven aan de reeds bestaande vruchtbare samenwerking met de schoolbesturen in Limburg.

Reeds eerder is gewezen op de betrokkenheid van de Open Universiteit Nederland en de Universiteit Maastricht (en TIER). Met deze regionale samenwerkingspartners zullen de reeds bestaande samenwerkingsrelaties verder worden aangehaald en ontwikkeld. Van de kant van de OUN kan in hoge mate worden bijgedragen vanuit het Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgevend, waar actuele kennis voorhanden is op het gebied van werkplekleren, assessment, kennisbanken e.d. Ook kan de OUN een belangrijke bijdrage leveren aan het ontwerpen en mede onderhouden en ondersteunen van digitale leergemeenschappen van studenten, leraren, opleiders en andere kennisexperts. Van de kant van de Universiteit Maastricht wordt ondermeer ondersteuning gevraagd op het gebied van onderzoeksmethodologie, bewerking van complexe data-bestanden, review-studies en evaluatie-onderzoek. Beide in de regio gevestigde universiteiten kunnen bijdragen aan de begeleiding van promovendi.

Op landelijk niveau zal het lectoraat samenwerkingsrelaties onderhouden met daarvoor inhoudelijk in aanmerking komende lectoraten van andere hogescholen, in de vorm van participatie aan de lectoraatskringen die reeds bestaan of in ontwikkeling zijn. De samenwerking kan uitmonden in gemeenschappelijke onderzoeksaanvragen met andere hogescholen en/of universiteiten in bovenregionaal verband. Steeds zal de landelijke en/of internationale samenwerking worden gezien vanuit de vraag of er een daadwerkelijke meeropbrengst van de samenwerking te verwachten is. Slechts indien dat perspectief overtuigend voorhanden is, zal in externe samenwerking worden geïnvesteerd.

Het lectoraat wordt gevormd door een samenwerkingsverband van de Fontys Hogescholen en de Hogeschool Zuyd. De Fontys Pabo Limburg is penvoerder. De

samenwerking tussen de hogescholen wordt formeel vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst, waarin wederzijdse verplichtingen (waaronder de administratieve ondersteuning) van het lectoraat zijn beschreven en worden overeengekomen. De lector legt directe verantwoording af aan de directeur van de opleiding die penvoerder is en op termijn aan de directeur van de samenwerkende Pabo's. De verantwoording is op basis van de realisatie van zijn/haar plannen op beheersmatig en inhoudelijk terrein. Het lectoraat vormt een accountable eenheid binnen de begroting en realisatie van de penvoerende opleiding.

De directeur stelt een programmacommissie in ten behoeve van de inhoudelijke planvorming van het lectoraat. De programmacommissie wordt gevormd door de curriculumverantwoordelijke van de Pabo's en door afgevaardigde(n) uit het veld.

De directeurs van de Fontys Pabo Limburg en de Pabo HSZuyd leggen verantwoording af in een overleg met de Raden van Bestuur van Fontys en HSZuyd .

4. Indicatoren

4a. Doorwerking in een aanpassing van curricula, professionalisering van docenten of verandering van opleidingsstructuren

De vestiging van een lectoraat OiS zal van invloed zijn op de wijze waarop wordt vormgegeven aan de ontwikkeling van een verdere samenwerkingsrelatie van de scholen met de lerarenopleidingen. Omdat een substantieel deel van de opleiding gerealiseerd zal worden in de opleidingsscholen, zal ook een deel van de programmering van de leeractiviteiten op de werkplek van de opleidingsscholen plaatsvinden. Dit zijn dan met name die activiteiten waarvan vaststaat dat de werkplek daarvoor een betere leeromgeving biedt dan de opleidingsinstelling. Het betreft dan in het bijzonder competenties die een sterke handelingscomponent kennen en waarbij het vertalen van het theoretisch inzicht niet anders dan door middel van toepassing van moderne opleidingsdidactische methoden (zie paragraaf 2.) kan worden gerealiseerd. Het lectoraat stapt hier overigens in een rijdende trein waarin reeds meerdere jaren aan een nieuwe programmering tussen opleidingsscholen en lerarenopleiding wordt gewerkt.

Zoals in het voorgaande op meerdere plaatsen al is betoogd, zal er vanwege de instelling van het lectoraat OiS in de komende jaren een ingrijpende verandering plaatsvinden in de professionalisering van docenten van de lerarenopleidingen (maar ook van de scholen). In toenemende mate zien we hier een ontwikkeling waarin het traditionele concept van de nascholing wordt verlaten en wordt gekozen voor leergemeenschappen die bestaan uit verschillende deelnemers (studenten, leraren, opleiders, specialisten, onderzoekers) waarbij een vorm van samenwerking en discours moet worden ontwikkeld die vruchten afwerpt voor alle deelnemers. Het adequaat inrichten en leiden van deze gemeenschappen (communities) en het doelgericht werken aan opbrengsten en de toepassing (valorisatie) ervan in de praktijk is bepaald geen eenvoudige opgave. Er is sprake van een volstrekt andere inzet van expertise en 'roletaking' dan het geval is in traditionele leersituaties waarin de (kennis)hiërarchische verhoudingen vaak de boventoon voerden.

Het opleiden in de school kent als achterliggende motivatie dan ook het concept van levenslang leren, iets wat natuurlijk bij een professie als die van leraar, de maatschappelijke kennisexpert bij uitstek, niet mag ontbreken. Het loopbaanlang leren kent echter in het onderwijs nog geen aansprekende traditie. De ontwikkelingen in de afgelopen jaren, waarin wordt gepleit voor de loopbaan van de leraar naar niveaus van excellentie zonder een carrièrepad te moeten kiezen in het management, zijn echter aansprekend voor het levenslang leren van leraren.

Meer dan mogelijk bij andere innovaties het geval is, zal de bestaande opleidingsstructuur, waarin het instituut van de lerarenopleiding nog een dominante rol vervult, in de nabije toekomst meer en meer worden losgelaten. Het leren op de werkplek en het betrekken van de toekomstige arbeidsorganisatie van de opgeleide bij de opleiding zelf, is een duidelijke (internationale) trend. Er zal een nieuwe, meer gelijkwaardige, samenwerkingsrelatie moeten ontstaan waarin beide samenwerkingspartners (scholen en lerarenopleidingen) van elkaar buitengewoon helder weten wat hun bijdrage aan de opleiding van de student is en hoe deze bijdrage in de verschillende contexten wordt

geconcretiseerd. Dit zal de komende jaren een punt van scherpe aandacht moeten zijn omdat de samenwerkingsrelatie slechts duurzaam kan functioneren als beide partijen naar elkaar toe een volwaardige appreciatie kunnen uitspreken voor de rol die ze vervullen, de kwaliteit waarmee dat gebeurt, de collegialiteit die daaruit spreekt en de resultaten die ermee worden geboekt.

In de ambitie om in de provincie Limburg een toonaangevend topinstituut voor leraren te ontwikkelen komt het opleidingscurriculum, de professionele samenwerking tussen opleiders in de school en in de lerarenopleiding en de institutionele inbedding van deze samenwerking in een nieuw perspectief te staan.

In dat nieuwe perspectief wordt uitgegaan van een innovatief ontwerp waarbij het curriculum voor aankomende leraren ingrijpend wordt vernieuwd vanuit het concept van werkplekleren, in relatie met de loopbaanlange professionalisering van zittende leraren. Het betreft hier een innovatie waarin ruim 1000 studenten, ongeveer vijftig basisschool leraren en ruim 100 opleidingsdocenten betrokken zijn

4b. Inhoudelijke relatie met soortgelijke verbanden van docenten bij instellingen van hoger onderwijs en onderzoek in Nederland en over de landsgrens

In het kader van de uitwerking en verdieping van de inhoudelijke vraagstellingen die verbonden zijn met de innovatieagenda van het opleiden in de school zal samenwerking worden bevorderd met die hogescholen die nauw betrokken zijn (geweest) bij de experimenten ‘Opleiden in de school’ en de experimenten ‘Academische basisschool’.

Zeker zal nauw worden samengewerkt binnen de eigen hogescholen waarin ook andere instellingen voor de lerarenopleidingen nauwe en innovatieve samenwerkingsrelaties onderhouden met scholen. Dat geldt in het bijzonder voor de Fontys Pabo's en de tweedegraads lerarenopleidingen van de Fontys Hogescholen te Sittard en Tilburg, die enige jaren geleden hebben deelgenomen aan het HBO-brede project van de lerarenopleidingen en de scholen onder de naam “Educatief Partnerschap”. Met de lerarenopleidingen speciaal onderwijs en opleidingen pedagogiek van de Fontys Hogescholen zullen de samenwerkingsrelaties worden geïntensiveerd. Dat geldt ook voor de samenwerking met de eerstegraads lerarenopleidingen van Fontys Hogescholen en de Technische Universiteit Eindhoven die samenwerking in de Eindhoven School of Education,, met inmiddels een aansprekend en omvattend onderzoeksprogramma.

Er wordt een interne verkenning opgesteld ten aanzien van de vraag naar mogelijke samenwerkingspartners in de euregio en andere toonaangevende buitenlandse (opleidings- en onderzoeks)instellingen. Op de korte termijn wordt echter aan de samenwerking tussen de hogescholen onderling en de regionale schoolbesturen prioriteit gegeven.

4c. Inhoudelijke relatie met bedrijven of instellingen in de regio of daarbuiten

Op diverse plaatsen in deze aanvraag is al aangegeven met welke instellingen in en buiten de regio een samenwerkingsrelatie bestaat of op korte termijn zal worden aangegaan. Daarbij is benadrukt dat de samenwerkingsrelatie naar ieders bevinding een duidelijke

win-win situatie moet opleveren; de meerwaarde van de samenwerking moet van beide kanten worden ervaren, wil deze duurzaam zijn. In de eerste fase van het lectoraat ligt het accent op samenwerking met de schoolbesturen voor het basisonderwijs. (zie bijlage 1a, 1b en 3)

In het kader van deze aanvraag en de context van de bredere innovatie waarin het lectoraat is gesitueerd (een ambitieuze topopleiding voor onderwijsberoepen in Limburg, te beginnen met een topinstituut voor de opleiding van leraren basisonderwijs), zal door het management van de instellingen in overleg worden getreden met het provinciebestuur van Limburg teneinde na te gaan op welke wijze bestuurlijk en financieel aan het ambitieuze plan kan worden geparticipeerd. Het is nadrukkelijk de wens van de beide samenwerkende hogescholen en de samenwerkende schoolbesturen om de innovatie “Opleiden in de School” niet tot de school zelf te beperken maar te verbreden naar de maatschappelijke omgeving en aandacht te geven aan de regionale vraagstukken van talentontwikkeling, schooluitval, werkgelegenheid, opleidingsniveau, jeugdwerkloosheid e.d.

4d. Substantiële stijging van de inkomsten uit contractactiviteiten en toegepast onderzoek

Het lectoraat zal de komende jaren een programma ontwikkelen met verschillende activiteiten die door middel van tweede- en derdegeldstroom financiering worden uitgevoerd. In paragraaf 2 is ten aanzien van deze activiteiten, die binnen het domein van het lectoraat plaatsvinden, een onderscheid gemaakt tussen projecten: verkenningsprojecten, ontwikkelprojecten, onderzoeksprojecten en valorisatieprojecten. Hoewel er in de praktijk sprake is van enige overlap kan de kern van deze activiteiten als volgt worden beschreven:

- *verkenningsprojecten*: dit zijn projecten waarin nationale en internationale verkenningen plaatsvinden van de ‘state of the art’ rondom een bepaalde vraagstelling. Dit kan door middel van internationale (digitale) conferenties of door middel van het ontwikkelen van review-studies, mogelijk in samenwerking met andere partijen.
- *ontwikkelprojecten*: dit zijn projecten waarin met gebruikmaking van het actuele (evidence based) kennisbestand een of meerdere ontwerpen worden gemaakt voor de oplossing van een praktisch probleem. De ontwikkelprojecten omvatten tevens onderzoek naar de werking en de effecten van de ontworpen materialen of instrumenten in de praktijk;
- *onderzoeksprojecten*: dit zijn projecten waarin op een wetenschappelijk verantwoorde wijze een oplossing wordt gezocht voor een bestaand vraagstuk. Het wetenschappelijk onderzoek is toepassingsgericht van aard en zoekt aansluiting bij het internationale kennisbestand. Bevindingen worden gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften en/of dissertaties;
- *valorisatieprojecten*: het betreft hier projecten waarmee beproefde projecten in de praktijk worden geïmplementeerd. Het valoriseren is een eigen-aardige activiteit

waarin kennis van organisatieverandering en innovatiemanagement een belangrijke rol speelt.

Het lectoraat zal op verschillende projectniveaus activiteiten ondernemen. Gezien het belang dat wordt gehecht aan het opleiden in de school bestaat de verwachting dat het verwerven van onderzoeksmiddelen kansrijk is. Bij de start van het lectoraat zijn middelen beschikbaar voor 1 promovendus. De voorbereidingen voor een tweede promotieplaats zijn ingezet. Voor het concrete activiteitenplan wordt verwezen naar paragraaf 9.

5. De beschrijving van de startsituatie

Door de samenwerkende hogescholen is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in een goede werkrelatie met de basisscholen in de regio. Ten behoeve van de reguliere stages van studenten wordt er al vele jaren constructief samengewerkt. Door middel van verschillende projecten wordt met meerdere basisscholen gewerkt aan het keurmerk opleidingsschool. Ook inhoudelijk worden projecten uitgevoerd in het kader van het opleiden in de school, vanuit het beleidskader van de overheid zoals opgetekend in de beleidsnota 'Krachtig Meesterschap'. Met betrekking tot 'opleiden in school' zijn met alle grote schoolbesturen in de regio concrete samenwerkingsafspraken gemaakt.

Leraren die in de opleidingsscholen een specifieke verantwoordelijkheid dragen voor de begeleiding van aankomende leraren, hebben hiertoe een speciale opleiding gevolgd die is ontwikkeld en aangeboden door de lerarenopleiding. In deze opleiding wordt onder meer aandacht geschonken aan de inhoudelijke taken die de student leraar moet verrichten, de voorbereiding, begeleiding en beoordeling hiervan en de methodiek van bespreking van portfolio's waarin studenten hun activiteiten, ervaringen en reflecties vastleggen. Veel aandacht wordt geschonken aan de begeleidings- en beoordelingscompetentie van de schoolgebonden opleiders en begeleiders om de kwaliteit van de opleidingsactiviteiten op de werkplek optimaal te kunnen waarborgen.

Het nieuwe opleidingsinstituut van de beide samenwerkende hogescholen start het nieuwe opleidingsprogramma op 1 september 2010 op de locatie Sittard. Er is dan sprake van een nieuwe organisatie. Op dit moment hebben we de visie, die de basis vormt voor het nieuwe opleidingsinstituut, gereed. (zie bijlage 4)

6. Het competentieprofiel van de lector en de daarmee samenhangende formatieve salarisschaal

Aan de lector met de leeropdracht 'Opleiden in de School' worden de volgende eisen gesteld:

- aantoonbare wetenschappelijke en praktische kennis van en ervaring met het opleiden van leraren, bij voorkeur specifiek op het terrein van werkplekleren;

- aantoonbare wetenschappelijke en praktische kennis van en ervaring met opleidingsprogrammering, opleidingsdidactiek en toepassing van onderwijstechnologie;
- sterke communicatieve en didactische eigenschappen;
- een ondernemende, resultaatgerichte en innovatieve instelling;
- actief deelnemer met een erkende positie, in Nederlandse en zo mogelijk internationale verbanden van opleidingsdocenten en onderzoekers;
- ervaring in het verwerven van onderzoeksprojecten in de tweede geldstroom en onderzoeksopdrachten in de derde geldstroom;
- academische opleiding in de pedagogische wetenschappen, de onderwijskunde, de opleidingskunde, afgerond met een academische promotie.
- de lector bezit pioniersgeest die gericht is op het verder ontwikkelen van de onderzoeksfunctie van de hogescholen
- aantoonbare managementervaring in het leiden van netwerken en kenniskringen;

De lector wordt voor een periode van vier jaar voor 0.5 fte benoemd. Jaarlijks wordt het functioneren van de lector beoordeeld op basis van een rapportage van activiteiten en resultaten. Bij gebleken geschiktheid is een herbenoeming voor een periode van vier jaar mogelijk. De aanstelling gebeurt door de Raad van Bestuur van de Fontys Hogescholen. De salarisinschaling is afhankelijk van de kwaliteiten van de kandidaat. Richtlijn is een aanvangssalaris op schaalniveau 15.

7. De wijze waarop de lector wordt geworven

Op basis van een nadere uitwerking van het competentieprofiel (zie onder 6) wordt een advertentietekst opgesteld met het oogmerk van publieke werving. Onderliggende aanvraag kan worden gezien als het inhoudelijke kaderdocument op basis waarvan de lector zijn/haar werkzaamheden zal vormgeven. Ten behoeve van de werving en beoordeling van kandidaten wordt een benoemingsadviescommissie ingesteld waarin in ieder geval zitting hebben:

- de directeur van de lerarenopleiding waar het lectoraat wordt ondergebracht;
- een vertegenwoordiger namens de lectoren;
- een vertegenwoordiger namens de Eindhoven School of Education;
- een vertegenwoordiger van de samenwerkende schoolbesturen;
- een extern erkend expert op het vakgebied (adviserend lid).

De benoemingsadviescommissie maakt op basis van de binnengekomen reacties in eerste instantie een selectie van geschikte kandidaten. Ten behoeve van de sollicitatie-gesprekken wordt gewerkt met een vooraf vastgesteld protocol (inhoudelijke gesprekspunten, wegingsfactoren, beoordeling en besluitvorming). Kandidaten worden verzocht een korte presentatie te verzorgen.

De geschikt bevonden kandidaat wordt binnen Fontys voorgedragen aan de MD – Stuurgroep. De MD- Stuurgroep brengt vervolgens advies uit aan de RvB.

De benoemingscommissie draagt de kandidaat ook voor aan de CvB van HSZuyd. De beide besturen nemen in een gezamenlijk overleg een besluit ten aanzien van de te benoemen kandidaat.

8. De omvang van de aanstelling van de lector

De lector wordt aangesteld voor een taakomvang van fte 0.5 op termijn aangevuld met 2 promovendi en een kenniskring.

9. Het werkplan van de kenniskring

In paragraaf 1 hebben we als belangrijkste inhoudelijke domeinen van het lectoraat gewezen op een zestal domeinen, te weten het wetenschappelijke domein, het inhoudelijke domein, het opleidingsdidactische domein, het professionele domein, het institutionele domein en het maatschappelijke domein.

In paragraaf 4 is een aantal activiteiten onderscheiden in de vorm van een typologie van projecten, namelijk: verkenningsprojecten, ontwikkelprojecten, onderzoeksprojecten en valorisatieprojecten.

In de voorliggende beschrijving van het voorlopige werkplan van het lectoraat wordt in deze paragraaf toegelicht welke projectactiviteiten op de verschillende domeinen worden ondernomen. Bij elke project zal worden aangegeven welke doelstelling hierbij wordt nagestreefd, welke concrete activiteiten worden ondernomen, hoe deze worden geoperationaliseerd en in welke periode realisatie plaatsvindt.

Gezien de omvang van het lectoraat is het evident dat er keuzes worden gemaakt. Een belangrijke overweging hierbij is dat de activiteiten zo goed mogelijk aansluiten bij reeds in gang gezette projecten en een duidelijke relatie hebben met de ambitie om in Limburg een topinstituut voor leraren basisonderwijs te realiseren.

Op het *wetenschappelijke domein* worden de volgende activiteiten ondernomen.

1. Er zal een *onderzoeksproject* ter hand worden genomen naar de kenmerken van het feitelijke professionele leren van studenten in schoolgebonden opleidings situaties. Van het leren op de werkplek is nog bijzonder weinig wetenschappelijke evidentie voorhanden als het gaat om de leeropbrengsten voor studenten. In samenwerking met eerder genoemde universiteiten wordt een voorstel geschreven met het doel financiële middelen te verwerven om op dit gebied in 2010 een promotieonderzoek te kunnen starten.
2. Een ander *onderzoeksproject* dat ter hand zal worden genomen betreft het onderzoek naar het functioneren van studenten die zijn afgestudeerd in een opleidingsarrangement waarin de opleidingsscholen en het werkplekleren een belangrijke rol hebben gespeeld. Getracht zal worden het functioneren van de beginnende leraar te beschrijven en verbanden te zoeken die verwijzen naar sterke en zwakke aspecten hierin, die mogelijk zijn toe te schrijven aan het duale opleidingsarrangement. De bevindingen van dit onderzoek kunnen tevens een belangrijke rol vervullen in de evaluatie van de vernieuwing van de opleiding zelf. Voor dit onderzoek wordt in 2010- 2011 een Masterstudent van de UM of de OU ingezet.
3. Parallel aan de *ontwikkeling* en uitvoering van deze onderzoeksprojecten wordt vanaf 2010 een *verkenningsproject* uitgevoerd naar werkplekleren van leraren. Over de bevindingen van dit project worden twee regionale seminars georganiseerd voor de samenwerkende partners.

Ten aanzien van het *inhoudelijke domein* wordt het volgende ondernomen.

1. In het kader van een *ontwikkelproject* van de instelling wordt door de lector bijgedragen aan de wetenschappelijke beschrijving en onderbouwing van het nieuwe opleidingscurriculum van de vierjarige bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs. Het opleidingscurriculum wordt ontwikkeld door de curriculumgroep van de beide Pabo's.

Doelstelling van dit project is het op basis van een heldere visie op het leraarsberoep expliciteren van de programma-onderdelen die worden uitgevoerd in de lerarenopleiding en in de opleidingsscholen. Centraal staat de activiteit dat het programma wordt beschreven volgens een gestructureerde methode. Inhoudelijke verantwoording en samenhang staan centraal. Het programma voldoet aan de accreditatie-eisen, de Dublin descriptor en voorziet in een heldere verantwoording van de bekwaamheidseisen die zijn neergelegd in de BIO-wet. In 2009 wordt met de voorbereidingen gestart. In 2011 is het volledige opleidingscurriculum beschreven.

2. Tijdens de uitvoering van het ontwikkelproject wordt er parallel een inhoudelijk *verkenningproject* gestart dat zicht biedt op de belangrijkste (inter)nationale innovaties in de lerarenopleidingen en opleidingsscholen. Dit project wordt uitgevoerd door de kenniskring onder leiding van de lector.

Doelstelling van dit project is het in beeld brengen van de kenmerken van en de bevindingen met ingrijpende vernieuwingen in de lerarenopleiding. De verkenning worden schriftelijk vastgelegd en maakt deel uit van een driemaandelijke workshop van de kenniskring.

3. Een derde project op het inhoudelijke domein betreft een *onderzoeksproject* in de vorm van een promotie-onderzoek. In nauwe samenwerking met de leerstoelhouder innovatiemanagement van de Open Universiteit Nederland en de hoogleraren verbonden aan het TIER (Topinstituut voor Evidence Based Educational Research) van de Universiteit Maastricht zal vanaf begin 2010 onder dagelijkse begeleiding van de lector een promovendus worden ingezet die de innovatie van de lerarenopleiding basisonderwijs in Limburg vanuit een wetenschappelijke optiek beschrijft en onderzoekt, zowel op inhoudelijke aspecten als op het gebied van de innovatiestrategie. De overeenkomst tot financiering van deze Aio positie is vergevorderd.

Op het gebied van het *opleidingsdidactische domein* staan de volgende activiteiten centraal.

1. Er wordt in samenhang met het ontwikkeltraject in 2009-2011 op het inhoudelijke domein een *ontwikkelproject* gestart waarbij de lector onderzoekt of het door de curriculumgroep ontwikkelde curriculum voldoet aan de eisen van , in de visie weergegeven, opleidingsdidactiek.

Het doel is het ontwerp van een theoretisch verantwoorde innovatieve *opleidingsdidactiek* waarin op een samenhangende wijze wordt geëxpliciteerd hoe de beroepsocialisatie van de student plaatsvindt, wat dit betekent voor de

ordening van de leeractiviteiten, de aard van de begeleiding en beoordeling, de mate van gestuurd en zelfstandig leren, de mate van beheersing van reflectie en de aansluiting bij leerstijlkenmerken van studenten.

2. Op het opleidingsdidactische domein wordt een *ontwikkelpject* gestart om te komen tot een verantwoorde inzet van de informatietechnologie in de lerarenopleiding, met een accent op de opleidingsscholen. In nauwe samenwerking met de Open Universiteit Nederland en Kennisnet wordt met ingang van 2010 een ontwikkelproject gestart dat beoogt een optimaal gebruik te realiseren van informatietechnologie in de opleiding. Het gaat hierbij om de inzet van ICT bij de voorbereiding van activiteiten van studenten in scholen, het ontwikkelen en onderhouden van digitale portfolio's, het gebruik van ICT bij de begeleiding en beoordeling van docenten, en het inzetten van ICT in de schoolklas (blackboard, digi-class e.d.). Hiervoor worden fondsen verworven in het kader van de vraagsturingsprojecten van de OU.

In het kader van het *professionele domein* worden de volgende projecten ter hand genomen.

1. Op dit domein wordt een *ontwikkelpject* gestart om te komen tot een inzichtelijke en praktisch hanteerbare beschrijving van het specifieke competentieprofiel en de bekwaamheidseisen van de lerarenopleiders, voortkomend uit het innovatieconcept van de nieuw te ontwikkelen lerarenopleiding..
Het is inmiddels internationaal gebruik om de competentieprofielen en bekwaamheidseisen te beschrijven van beroepsbeoefenaren in het onderwijs. Die ontwikkeling valt ook waar te nemen voor de lerarenopleiders. In samenwerking met de VELON, Nederlandse en internationale universiteiten worden het beroepsprofiel en de bekwaamheidseisen ontwikkeld. Na vaststelling door het bestuur van de instellingen zijn ze richtinggevend bij de werving, opleiding en verdere professionalisering van de opleidingsdocenten. Het project wordt in 2012 ter hand genomen en in 2014 afgesloten.
2. Ook aan dit project loopt een *valorisatieproject* parallel waarin de opleiders door middel van assessments en opleidingstrajecten in de gelegenheid worden gesteld aan de door de instelling zelf geformuleerde bekwaamheidseisen te voldoen. In een periode van vier jaar (vanaf 2014) wordt getracht alle zittende en nieuwe docenten het gewenste bekwaamheidsniveau te laten verwerven.

Op het *institutionele domein* worden door dit lectoraat geen projecten geïnitieerd. De vraag hoe in bestuurlijke zin in te toekomst de verhoudingen moeten worden geformaliseerd tussen de lerarenopleidingen en de opleidingsscholen wordt los van het lectoraat door het management van de hogescholen samen met de besturen onderzocht. Het lectoraat heeft hier een adviserende rol.

Doelstelling hiervan is helder te krijgen hoe de bestuurlijke verhoudingen er in de toekomst uit zien tussen de lerarenopleiding en de opleidingsscholen. Hierbij gaat het niet alleen over de medeverantwoordelijkheid van de opleidingsscholen bij de opleiding van aankomende leraren, maar is ook de vraag aan de orde welke rol de lerarenopleiding vervult bij de innovatie van het basisonderwijs en de life-long professionalisering van de leraren die al in de scholen werkzaam zijn. Deze activiteit levert een bestuursdocument op dat partijen helderheid en houvast geeft in de samenwerking.

Op het **maatschappelijke domein** is het lectoraat beschikbaar voor ondersteuning en advies.

Voor met name de activiteiten op het wetenschappelijke domein, het inhoudelijke, het opleidingsdidactische en het professionele domein geldt dat de bevindingen van de verschillende projecten door de lector en de leden van de kenniskring extern onder de aandacht worden gebracht in de vorm van publicaties, workshops, colloquia, presentaties op nationale en internationale conferenties. Hiervan wordt jaarlijks publiek verslag gedaan.

	Onderzoeksprojecten	Verkenningprojecten	Ontwikkelprojecten	Valorisatieprojecten
Wetenschappelijk domein	<ul style="list-style-type: none"> - Promotieonderzoek : Professioneel leren van studenten in schoolgebonden opleidingsituaties. Realisatie 2010-2015 - Onderzoek naar functioneren afgestudeerden. Masterstudie realisatie 2010-2011 	<ul style="list-style-type: none"> - Werkplekleren van leraren. Realisatie 2010-2012 - Twee regionale workshops. Realisatie 2010-2012 		
Inhoudelijk domein	<ul style="list-style-type: none"> - Promotieonderzoek wetenschappelijke beschrijving en onderbouwing nieuwe opleidingscurriculum en innovatiestrategie - Realisatie 2010-2014 	<ul style="list-style-type: none"> - Internationale innovaties binnen lerarenopleidingen. Realisatie 2010-2014 - Drie maandelijks workshops van de kenniskring 2010-2014 	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling nieuwe opleidingscurriculum leraar basisonderwijs Realisatie 2010-2014 	
Opleidings-didactisch domein			<ul style="list-style-type: none"> - Opleidingsdidactiek. Realisatie 2010-2014 - Informatietechnologie in de opleiding Realisatie 2010-2014 	
Professionele domein			<ul style="list-style-type: none"> - Beroepsprofiel lerarenopleider Realisatie 2012-2014 	<ul style="list-style-type: none"> - Assessment en opleidingstrajecten. Realisatie vanaf 2014

10. Het aantal personen en hun kwaliteiten werkzaam in de kenniskring

De kenniskring bestaat in de startfase naast de lector uit één docent afkomstig van de lerarenopleiding basisonderwijs (Tilburg, Den Bosch en Eindhoven, 0,2 FTE), twee docenten van samenwerkende Pabo's van HS Zuyd en Fontys Pabo Limburg (ieder 0,4 FTE), een docent van de lerarenopleiding voortgezet onderwijs (Fontys) en een viertal leden afkomstig van de opleidingsscholen. De leden participeren in het programma op basis van een taakstelling die voortkomt uit het werkprogramma. Bij de start kan naar alle waarschijnlijkheid al een eerste promovendus starten. Deze promovendus wordt aangesteld bij de Hogeschool Zuyd. Getracht zal worden nog middelen te verwerven voor een tweede promovendus en mogelijk ook een promotieplaats te verkrijgen voor een of meer opleidingsdocenten uit de hogescholen zelf, in het kader van het gevoerde promotiebeleid. Voorts kunnen externe masterstudenten participeren in de kenniskring. Alle leden worden nadrukkelijk geselecteerd op hun motivatie en bekwaamheid om een bijdrage te leveren aan het programma, in een netwerkstructuur waarbij resultaatgericht werken en samenwerken van groot belang zijn.

11. Financiën

Het lectoraat wordt bekostigd uit de extra middelen die door OCW in het kader van de Kwaliteitsagenda Krachtig Meesterschap ter beschikking worden gesteld voor extra lectoraten in het HBO.

In bijlage 5 is een begroting voor de periode 2010 tot en met 2013 opgenomen.

12. Geraadpleegde documenten

Blokhuis, F. (2006). *Evidence-based design of workplace learning*. Dissertatie Universiteit Twente. Enschede.

Commissie Parlementair Onderzoek Onderwijsvernieuwingen (2008). *Tijd voor Onderwijs*. Eindrapport. SDU Uitgeverij. Den Haag.

Coonen, H.W.A.M. (1987). *De opleiding van leraren basisonderwijs*. Een studie van ontwikkelingen in de theorie en praktijk van het opleidingsonderwijs. Dissertatie Rijksuniversiteit Leiden.

Coonen, H.W.A.M. (2005). *De leraar in de kennissamenleving*. Beschouwing over een nieuwe professionele identiteit van de leraar, de innovatie van de lerarenopleiding en het management van de onderwijsvernieuwing. Inaugurale Rede. Open Universiteit Nederland, Heerlen.

Coonen, H.W.A.M. (2005). Leraren en scholen voor het jeugdonderwijs. Essay over crisisbestrijding en vitalisering van het leraarsberoep. TH&MA, *Tijdschrift voor Hoger Onderwijs en Management*, 2, 21-30.

Coonen, H.W.A.M.(2006). Loopbaanperspectieven voor onderwijspersoneel. Onderwijsinnovatie vraagt investering in beroepskwaliteit van leraren. TH&MA, *Tijdschrift voor Hoger Onderwijs en Management*, 4, 4-10.

Claasen, W. e.a. (2009). *Inclusief bekwaam*. Generiek competentieprofiel inclusief onderwijs. LEOZ. Deelproject 4. Garant Uitgeverij. Antwerpen. Apeldoorn.

Darling- Hammond, L. en J. Bransford (2005). *Preparing teachers for a changing world*. Jossey Bass. San Francisco.

Hargreaves, A. (2003). *Teaching in the knowledge society*. Open University Press. Maidenhead. Philadelphia.

Inspectie van het Onderwijs (2008). *Monitor Beleidsagenda Lerarenopleidingen 2005-2008*. Utrecht.

Kwakman, K. (1999). *Leren van docenten tijdens de beroepsloopbaan*. Studies naar professionaliteit op de werkplek in het voortgezet onderwijs. Dissertatie Universiteit Nijmegen.

Landelijk Platform Beroepen in het Onderwijs (2008). *Erkenning van excellentie: naar niveaudifferentiatie voor leraren*. Utrecht.

Landelijk Platform Beroepen in het Onderwijs (2009). *Onderwijsberoepen in Nederland*. Schets van een samenhangende kwalificatiestructuur. Utrecht.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2007). *Leerkracht*. Advies van de Commissie Leraren. Den Haag.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2008). *Krachtig Meesterschap*. Kwaliteitsagenda voor het opleiden van leraren 2008-2011, Den Haag.

Nederlands- Vlaamse Accreditatie Organisatie, Inspectie van het Onderwijs (2007). *Opleiden in de school. Kwaliteitsborging en Toezicht*. Studie (1). Praktijk (2). Advies (3). Den Haag, Utrecht.

Nieuwenhuis, A. F. M., & Woerkom, M. van (2006). Rationales achter werkplekleren. *Pedagogische Studiën*, 83(5), 343-353.

Onderwijsraad (2003). *Leren in een kennissamenleving*. Verkenning. Den Haag.

Onderwijsraad (2005). *Aspecten van opleiden in de school*. Studie. Den Haag.

Onderwijsraad (2005). *Leraren opleiden in de school*. Advies. Den Haag.

Onderwijsraad (2006). *Waardering voor het leraarschap*. Den Haag.

Onderwijsraad (2007). *Leraarschap is eigenaarschap*. Advies. Den Haag.

Onstenk, J., & Simons, P. R. J. (2006). Heeft de werkplek nu wel of niet leerpotentieel? *Pedagogische Studiën*, 83(5), 410-415.

Oosterheert, I. (2001). *How students learn*. A psychological perspective on knowledge construction in learning to teach. Dissertatie Rijksuniversiteit Groningen.

Runhaar, P. (2008). *Promoting teachers' professional development*. Dissertatie Universiteit Twente. Enschede.

Van Driel, L. (2006). *Professionalisering in de school: een studie naar verbetering van het pedagogisch didactisch handelen*. Dissertatie. Universiteit Utrecht.

Van Haperen, T. (2007). *De ondergang van de Nederlandse leraar*. Nieuw Amsterdam Uitgevers. Amsterdam.

Van Huizen, P. (2000). *Becoming a teacher*. Development of a professional identity by prospective teachers in the context of university-based teacher education. Dissertatie Universiteit Utrecht.

Verbiest, E (red.) (2008). *Scholen duurzaam ontwikkelen – Bouwen aan professionele leergemeenschappen*. Garant. Antwerpen/Apeldoorn.

Bijlagen

Bijlage 1a : Samenwerkingsovereenkomst ois FPL

Bijlage 1b : Convenant HSZuyd

Bijlage 2 : Samenwerkingsovereenkomst Krachtig Meesterschap

Bijlage 3 : Handtekeningen aanvraag keurmerk opleidingsschool FPL

Bijlage 4 : Visiedocument Topinstituut leraren basisonderwijs in Limburg

Bijlage 5 : Begroting lectoraat

Bijlage 5; begroting lectoraat in euro's

	2010		2011		2012		2013	
	baten	kosten	baten	kosten	baten	kosten	baten	kosten
Rijksbijdrage lectoraten HPO	148500		148500		148500		148500	
- 0,5 FTE lector		60000		60000		60000		60000
Kenniskring								
- 0,2 FTE FLOS		17455		17455		17455		17455
- 0,2 FTE Fontys Pabo's (T,E,DB)		17455		17455		17455		17455
- 0,8 FTE Pabo Fontys-Zuyd combinatie	35000	70000	35000	70000	35000	70000	35000	70000
- 0,8 FTE KK-lid schoolbesturen	61387	61387	61387	61387	61387	61387	61387	61387
- 1,0 FTE promovendus innovatie lerarenopleidin	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000
- 1,0 FTE promovendus leeropbrengsten			50000	50000	50000	50000	50000	50000
- 0,2 FTE secretariale ondersteuning	8523	8523	8523	8523	8523	8523	8523	8523
- ontwikkelproject ICT	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000
- overige projecten		pm		pm		pm		pm
- training docenten		pm	5000	pm	5000	pm	5000	pm
- materiele kosten		18590		23590		23590		23590
- huisvestiging		pm		pm		pm		pm
totaal	353410	353410	408410	408410	408410	408410	408410	408410
resultaat		0		0		0		0

Toelichting

lector: functie schaal 15

KK-leden lerarenopleidingen: functie schaal 12 max

KK-leden Pabo Fontys Zuyd combinatie

baten van 35000 uit eigen middelen van de nieuwe Pabo (gelden tbv docent-professionalisering)

KK-leden schoolbesturen: functie schaal 11 max

baten uit keurmerk Opleidingsschool/aanvraag krachtig meesterschap/bijdragen schoolbesturen

1,0 FTE promovendus innovatie lerarenopleiding

baten uit bijdrage TIER en promotievoucher HSZuyd

1,0 FTE promovendus leeropbrengsten

in samenwerking met UM en OUN wordt een voorstel geschreven met het doel financiële middelen te verwerven

0,2 FTE secretariale ondersteuning functieschaal 6 max

baten uit eigen middelen van nieuwe Pabo; secretariale ondersteuning gedeeld met lectoraat W&T in het primair onderwijs

ontwikkelproject ICT

financiering middels vraagsturingsprojecten OUN

overige projecten

reguliere taak lectoraat

training docenten

geen kosten; onderdeel van reguliere taak van lectoraat; opbrengsten vanuit professionaliseringsgelden samenwerkende Pabo's

